

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Keio Usai
Kaitseministeerium
Keio.Usai@kaitseministeerium.ee

Teie 23.10.2025

Meie 17.11.2025 nr 2.2.-1/25/43-2

Puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramine

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) menetluses on Kaitseministeeriumi (KaM) taotlus uuringus „Veteranide küsitlusuuring 2025“ isikuandmete töötlemiseks andmesubjekti nõusolekuta.

Tutvunud teie taotlusega, palun taotlust täiendada vastavalt alljärgnevale:

1. Täpsustada taotluse sissejuhatavas osas, et uuring sisaldab eriliiki andmeid (uuringus küsitakse terviseandmeid) ning lisada andmekaitse spetsialisti andmed, vt [Kaitseministeerium | e-Äriregister](#)
2. Täpsustada punktis 3 uuringu õiguslikku alust. IKS § 6 lg 5 alusel loetakse teadusuuringuks täidesaatva riigivõimu poliitika kujundamise eesmärgil tehtav uuring. Seetõttu tuleks lisaks KaM põhimäärusele viidata IKS § 6 lg 5 ja ka seadusest tulenevale poliitika kujundamise pädevusele, nt VVS alusel.
3. Taotluses on läbivalt avaldatud, et küsitlus viiakse läbi nõusoleku alusel ja isikuandmeid ei töödeldaks. Selgitame, et uuringu läbiviimisel töödeldakse isikuandmeid, sh eriliiki isikuandmeid (terviseandmed). Nõusolekuta isikuandmete töötlemine toimub vähemalt valimi moodustamiseks ja küsitletavatega kontakteerumiseks. Taotluses (punktid 5-10) tuleb kirjeldada kogu uuringuprotsessi andmetöötlust, nii nõusoleku alusel, kui ilma toimuv, arvestades järgnevaid selgitusi.
 - 3.1. Taotluse punkti 5 kohaselt isikut tuvastavaid andmeid ei koguta ning tulemused on anonüümsed. Ka andmekaitsetingimustes olete välja toonud, et ei kogu isikut otseselt tuvastavat teavet, kuid isikuandmeteks on ka isikut kaudselt tuvastada võimaldavad andmed. Palun siinkohal hinnata küsimustikuga kogutavaid andmeid, kas saadav teave kogumis välistab konkreetse isiku ka kaudse tuvastamise võimaluse. Lisaks märgin, et küsimustik sisaldab avatud küsimusi, millele küsitletav saab vastata vabatekstiga. Taotlusest ei nähtu, et vastuste tekst pärast küsitlust puhastatakse või kontrollitakse. Juhin tähelepanu, et vabateksti väljadele sisestavad inimesed sageli teavet, mis on otseselt või kaudselt isikuga seostatav ning mitte anonüümne. Lisaks tuleb silmas pidada, et kui mingis etapis LimeSurvey's kasutatakse isikustatud linke, on samuti tegemist isikuandmetega. Taotluse punktis 10 palun täpsustada millises etapis ja viisil andmed anonümiseeritakse.
 - 3.2. Palun andmetöötlusprotsess kogu uuringu ulatuses lahti kirjutada. Alates valimi moodustamisest, millisest allikast saadakse andmed, millises andmekoosseisus, kontaktandmete töötlemisest kuni küsitlusandmete kustutamiseni, andmete liikumise teekond jne. Palun võimalusel ka kaitsemeetmeid kirjeldada, nt kuidas on isiku- ja küsitlusandmed turvatud, kes ligi pääseb jne. Tooge välja millised isikuandmed töödeldakse ilma isiku nõusolekuta, st mis ei ole küsitlusankeedi andmed. Kuidas

kasutatakse LimeSurvey keskkonda, kas isikule saadetakse küsitluslink on isikustatud, kas ja millal kontaktandmed kustutatakse, mitu kutset isikule saadetakse, kas isikul on võimalus loobuda (loobumislink). Kui isik keeldub vastamisest, kas tema andmed kustutatakse jne.

4. Taotluse punktis 4 toodud uuringu eesmärk on mõnevõrra laialivalguv. Paljude ankeedi küsimuste puhul jääb ebaselgeks seos uuringu eesmärgiga, ehk millisele eesmärgis toodud probleemile või küsimusele ankeedist saadav teave vastuse peab andma. Nt kui ankeedis küsitakse fakti, kas on registreeritud püsiv tervisekahjustus (jah/ei), siis ei saa selle põhjal enam hinnata tervisekahju tekkimist. Palun uuringu eesmärki täpsustada ja eelkõige selgelt välja tuua millistele konkreetsetele uurimisküsimustele küsitlusega vastuseid soovitakse.
5. Palun taotluse punktis 6 täpsemalt lahti kirjutada, mis on siiski see avalik huvi, mis kaalub üles isiku andmete töötlemise ilma tema nõusolekuta, st millist ülekaalukat avalikku huvi teostatakse.
6. Palun täpsustage punktis 7, kuidas on isikute õigused kaitstud, nende suhtes ei tehta mingeid neid otseselt mõjutavaid otsuseid jms (vt ka punkte isikuandmete kohta).
7. Palun täiendada andmekaitsetingimusi. Kuna uuringus töödeldakse isikuandmeid, mis on saadud vastajalt ja andmeid, mis ei ole saadud vastajalt, siis peab andmekaitsetingimustes olema esitatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 13 ja 14 nimetatud teave.
8. Palun üle vaadata ja täiendada isikult nõusoleku võtmine. Isikuandmete töötlemise nõusolek peab olema vabatahtlik, teadlik, ühemõtteline, konkreetse eesmärgil ja antud aktiivses vormis (nt linnuke märkeruutu). Isikuandmete töötlemise nõusolek peab olema selgelt eristatav uuringus osalemiseks antud nõusolekust.
9. Palun uuringu algandmete säilitamise tähtaeg ära näidata vähemalt aasta ja kvartali täpsusega.
10. Palun küsitlusankeedi tekst ja ülesehitus hoolikalt üle vaadata ja vajadusel parandada. Lisan selgituseks mõned tähelepanekud. Kui küsitluseks kasutatav vahend võimaldab, tuleks küsitluse tekst ja juhised teha vastajale võimalikult selgeks ja mugavaks. Eemaldada toplehtjuhis ainult ühe vastusevariandi valimiseks. Kui küsimus eeldab (nt sugu) või ankeet võimaldab märgistada ainult ühe valiku, tuleks juhis üldse eemaldada. Kõrvaldada vead ja parandada küsimuse ülesehitust. Näiteks elukoha küsimuses on maakondi valikus rohkem kui tegelikkuses, järjestus võiks järgida mingit loogikat, nt tähestikuline ja erisus “välismaa” oleks lõpus. Lisaks kaaluda, kas selle küsimuse puhul on asjakohane valik “teised”. Sotsiaal-demograafiliste tunnuste blokis on küsimus keele eelistuse kohta. See küsimus sobiks pigem veterani staatuse ossa, mis käsitleb teenuseid. Või kui see on vajalik taustatunnusena, siis küsida pigem suhtlus- või emakeelt. Selgitan, et küsitluse vastamismäär sõltub väga palju ankeedi selgusest ja vastamise lihtsusest, st mida mugavam, seda rohkemad vastajad täidavad ankeedi lõpuni.
11. Soovitan kvaliteetsema tulemuse saamiseks kaaluda küsimuse: „On inimesi, kes kuuluvad meie ühiskonnas pigem ülemistesse kihtidesse, ja on inimesi, kes kuuluvad pigem alumistesse. Kuhu Teie ennast praegu sellel skaalal paigutaksite?“ ümber sõnastamist või muutmist. Mõistan, et küsimuse eesmärk on saada vastajalt subjektiivne hinnang oma positsiooni kohta ühiskonnas kehtivat nõu väärtusruumi arvestades. Praegune sõnastus pigem ei soosi adekvaatse hinnangu andmist, kuna mõjub sildistavana ja eeldab isiku paigutamist mingisse gruppi. Üks võimalus on täiendada selle skaalaga küsimust veteranide väärtustamise kohta, nt lisada sinna juurde küsimus a) la kuhu paigutaksite iseennast sellel skaalal. Või sõnastada küsimus teisiti, et vastaja annakski hinnangu oma nõu ühiskondlikule seisundile, mitte ei määratleks konkreetset kuuluvust. Näiteks kaaluda küsimuse ülesehitust stiilis: millisena näete iseenda staatust/positsiooni ühiskonnas, kas tunnete, et olete üldiselt edukas ja ühiskonnas lugupeetud vms. Võib kaaluda ka avatud küsimust, et vastaja oma staatust ise kirjeldaks.

Palun esimesel võimalusel, kuid hiljemalt **28.11.2025** taotluses esinevad puudused kõrvaldada ning täpsustused taotlusvormile sisse viia. **Muudatused palun algtekstist eristada.** Vastus palun saata aadressil info@aki.ee.

Tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral võib AKI vastavalt haldusmenetluse seaduse § 15 lõikele 3 jätta taotluse läbi vaatamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel